

ניוזק"א

בטאון מתנדבי זק"א | גיליון 141 | 25.12.09 | ח' טבת תש"ע

חיפושיים נרחבים אחרי ילד ביער בית מאיר

צילום: פינוי רוזן

פרופסור היס מודה קצרת איברים

חשיפה

מפגש מרגש במטה זק"א

מילון של מתנדב

בנימיו הרנות

נטילת איברים לתרומה גם בלי הסכמה של הנפטר

ח"כ ארי אלדר הגיש הצעת חוק להתרת נטילת איברים לתרומה גם בלי הסכמה של הנפטר, תוך פירצה והרחבה של החוק הקיים.

החוק מתיר היום נטילת איברים לתרומה גם בלי הסכמה של הנפטר, ואוסר מהלך כזה אם יש התנגדות מפורשת לכך.

בדיון שהתקיים בכנסת ב-16.12.09 אמר ח"כ אריה אלדר: "כאלף ישראלים ממתנינים היום להשתלת איברים כדי להציל את חייהם, הנמשכים בינתיים הודות לטיפולים קשים הכרוכים בסיבוכים ותוחלת החיים של המטופלים קצרה.

בכל שנה מושתלים בישראל כ-250 איש. אך רשימת ההמתנה אינה מתקצרת משום שבכל שנה מתווספים כ-300 איש לרשימה. כמאה בני אדם, צעירים ומבוגרים, ילידים ותינוקות מתים מדי שנה בהמתנה לאיבר שיכול להציל את חייהם.

המצב בלתי נסבל, ולמרות זאת מדי יום נקברות עשרות גופות של נפטרים בישראל. איבריהם, שיכלו להציל חיים, נמסרים למאכל רימה ותולעה.

המאמצים להעלות את המודעות מצליחים רק באופן שולי להגביר את מספר החותמים בחייהם על הוראה לעשות שימוש באיבריהם אחרי מותם. אך רשימת המוות של המתנינים אינה מתקצרת והמצוקה הנוראה הולכת וגוברת.

יש בידינו להציל רבים בחוק

פשוט אחד. למען האמת, לא היה צורך אפילו בחוק הזה. אם היו מיישמים את החוק הקיים היום ככתבו וכלשונו, ניתן היה לפתור את הבעיה. כי מה אומר חוק האנטומיה והפתולוגיה, החוק שבכוחו ניתן היום לנתח גוויה ולעשות שימוש באיבריה להשתלה?

- "מותר לרופא לנתח גוויה כדי להשתמש בחלק ממנה לריפוי של אדם אם נקבע בתעודה שנחתמה על ידי שלושה רופאים כי הניתוח משמש למטרה האמורה.

- "לא תנתח גוויה לפני תום 5 שעות לאחר מתן ההודעה על הפטירה לאחד מבני המשפחה.
- "על אף האמור לעיל, אם היה הניתוח דרוש כדי להשתמש בחלק מהגוויה לריפוי של אדם תימסר על כך הודעה לאחד מבני המשפחה בזמן סביר לפני עשיית הניתוח.

- "נתגלה צורך להשתמש בחלק מגוויה להציל חיים של פלוני יבוא במקום הזמן האמור (כלומר 5 שעות) - הזמן שעד המועד המאוחר ביותר שבו אפשר להוציא את החלק מהגוויה לשם שימוש כאמור. לא ניתן למסור הודעה למשפחה תוך המועד האמור מחמת חוסר אפשרות לאתר בן משפחה - מותר הניתוח לפי סעיף קטן זה ובלבד שנעשה מאמץ סביר למסור את ההודעה".

הלוואי שכל מי שמעורב בהשתלות איברים בישראל

היה נוהג על פי החוק. ככתבו וכלשונו: צריך להודיע למשפחה, ואם המשפחה לא מתנגדת, מותר ליטול איברים ולהציל חיים. אם נעשה מאמץ סביר להודיע, ולא הצלחנו, עדיין מותר ליטול איברים ולהציל חיים.

אבל לא על פי החוק נוהגים אצלנו אלא על פי תורה שבעל פה שהונהגה בגלל התנגדות החרדים. כבוד המתים גבר על קדושת החיים. לא עוד מודיעים או עושים מאמץ סביר להודיע, אלא מבקשים אישור. ואם לא מקבלים הסכמה או לא מאתרים בן משפחה שיסכים, מוסרים את המת לקבורה במקום עפר רימה ותולעה, ולשם יגיעו בקרוב גם אלו החיים עדיין, הממתנינים עד מוות לאיבר שיציל את חייהם.

איך הגענו מהיותנו עם שבספריו הקדושים נכתב "ובחרת בחיים" לעם שמקדש את גופת המת וקדושתו גוברת על הזכות לחיים, על קדושת החיים?

מי החליט שלא לקיים את החוק? אין לכך סימוכין, אלא רק תורה שבעל פה: הנחיות של משרד הבריאות למכון לרפואה משפטית ולבתי החולים שלא לנהוג על פי לשון החוק.

מי שמתמוטט לפנינו מצאבשעה קשה. לורק היו מודיעים את לשון החוק, היו רבים האומרים: "עזבו אותי. עשו מה שהחוק אומר". אבל לא מודיעים אלא מבקשים הסכמה. הסכמה חיובית דורשת גדלות רוח עצומה. להסכים בחתימת יד שייגעו בגופתו של

היקר לנו, רק מעטים יכולים. אינני מציע חלילה ליטול איברים כשיש התנגדות של המשפחה או של הנפטר בעודו חי. אך אני מציע לקיים את החוק ככתבו וכלשונו".

"הצעת החוק שאני מניח, קצרה ופשוטה: על אף האמור בכל דין הסכם או נוהג, מותר לרופא לנתח גוויה כדי להשתמש בחלק ממנה לריפוי של אדם אם נמסרה הודעה לאחד מבני המשפחה בזמן סביר לפני עשיית הניתוח, וגם אם לא אותר בן משפחה - אם נעשה מאמץ סביר למסור את ההודעה לבן המשפחה עד למועד המאוחר ביותר שבו אפשר להוציא את החלק מהגוויה לשם שימוש כאמור. אם יתנגד מישהו - לא ייטלו אברים.

פשוט? פשוט מאוד.

קשה? אולי. סגן השר יביא את התנגדות הממשלה, שהיא בעיקר התנגדותו שלו והתנגדות רבותיו. רבנים אחרים מחזיקים בדעה אחרת. אלפי חולים מצפים היום להחלטה אחרת. חברי הכנסת שיתנגדו לחוק זה, לא יוכלו לעולם לומר: ידי לא שפכו את הדם".

בהתנגדות של ס. שר הבריאות הרב יעקב ליצמן שליט"א, הוסרה ההצעה מסדר היום ברוב של 40 נגד 13. והצעת החוק לא התקבלה.

הפעוטה בכתה שעות ליד גופת הסבתא

המראה שנגלה לעיניהם של צוותי מד"א חק"א שהוזעקו לדירה באשדוד היה קורע לב: פעוטה בת שלוש עמדה ליד גופתה של סבתה ומיררה בכי.

המקרה הטראגי אירע אתמול ביום רביעי באחת הדירות בבניין ישן בעיר. דרבה לג'לם, עולה מאתיוסיה, אישה בשנות ה-70 לחייה, נשארה בבית כדי לשמור על נכדתה בזמן שאמה של הפעוטה הלכה לעבודה. בשלב מסוים נכנסה הסבתא למקלחת וככל הנראה מעדה, נחבלה קשות ומתה.

הפעוטה ראתה את סבתה מוטלת על הרצפה והחלה לזעק, אולם איש לא שמע את זעקותיה. רק לאחר כמה שעות שמעו השכנים את בכייה והזעיקו את כוחות ההצלה. צוות של מגן דוד אדום וצוות של זק"א בפקוד מפקד זק"א לכיש אבי דרעי. הוזעקו אל הבית.

"כשהגענו ראינו את הסבתא בלא רוח חיים בחדר השירותים", סיפר איגור ארטל, פראמדיק מד"א. "ככל הנראה היא היתה במצב הזה כמה שעות. הילדה הייתה מאוד מפוחדת, לא דיברה איתנו ובכתה. רק כשאמה שלה הגיעה היא התאוששה מעט. לפי מה שהשכנים סיפרו, היא בכתה במשך כמה שעות עד שהם שמעו אותה והדריכו אותה איך לפתוח להם את הדלת. אחרי שהשכנים נכנסו לדירה, הם הזעיקו את כוחות ההצלה. עשינו בדיקה לסבתא וראינו שמה שנשאר זה לקבוע את מותה. מדובר באישה לא צעירה.

אבי דרעי, מפקד זק"א לכיש, סיפר: כנראה שהסבתא הרגישה לא טוב, נכנסה לשירותים, איבדה את ההכרה ולא היה מי שיעזור לה. אני עזרתי להרגיע את המשפחה. בהתחלה חשבו לקחת את הגופה למכון הפתולוגי כדי לבצע ניתוח ולדעת מהי סיבת המוות, אבל בסופו של דבר הם ויתרו על זה כשהבינו שהיא הייתה חולה ושלא מדובר במקרה פלילי".

עם קבלת הדיווח על המקרה הגיעו לדירה עובדות סוציאליות כדי לסייע לפעוטה ולמשפחתה. מהמסטרה נמסר כי אין חשד לפלילים.

סגירת מעגל מרגשת במטה זק"א

הוריו של הקדוש גבריאל הולצברג הי"ד הגיעו לביקור במשרדי זק"א בירושלים, בכדי להודות לראשי הארגון ולמתנדבים, על מסירותם באותם ימים נוראים של הטבח שזעזע את העולם.

ביקור מרגש נערך ביום ב' דחנוכה, במשרדי זק"א בירושלים: ר' נחמן הולצברג שי' ורעייתו, הגיעו לבקר את ראשי הארגון ומתנדביו ולהביע להם הוקרה.

בני הזוג הולצברג הם הוריו של הקדוש גבריאל הולצברג הי"ד, שנרצח ועלה במעלות קדושים וטהורים לפני כשנה, יחד עם רעייתו רבקה הי"ד ועוד ששה קדושים, ביניהם הרב לייבוש טייטלבוים הי"ד, חתנו של האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק, ור' בן-ציון קרומן הי"ד.

הטבח המחריד אירע בבית חב"ד בו כיהנו בני הזוג הולצברג כשלוחים, במומביי שבהודו.

ההורים, שהגיעו למשרדי זק"א בירושלים, ביקשו להודות למתנדבים על פועלם הרב בימים ההם בזמן הזה. נפגשו עם יו"ר הארגון יהודה משי זהב, מפקדי משלחת החילוץ לאירוע במומביי מתי גולדשטיין וחיים וינגרטן, קיבלו סקירה מלאה על פעילות מתנדבי זק"א בבית חב"ד במומביי, באותם ימים נוראים.

"בנפש אבלה אך בלב מלא הוקרה והערכה הננו חבים להודות להשי"ת על שמתוך הדומיה והחושך, ההלם והבעתה, בלבת האש הנוראה שהשתוללה בארץ ציה וצלמוות ולקחה עמה נפשות יקירנו הקדושים, ניצוץ האור המופלא שהבהב בשעות טרופות אלו, בין חיים למוות, היתה פעילותם ומסירותם של אנשי הגבורה של ארגון זק"א, אשר בעוז ובתעצומות לב, שמו נפשם בכפם למען כבודם של הנרצחים וזכו לקדש שמו יתברך כבל עם ועולם, לגמול חסד של אמת כשלוחי דרבנן ושלוחם דידן, בפעולות בלתי פוסקות בחמשת הימים הללו, למעלה מן המקום והזמן. ועל כך תודתנו נתונה לכם מתנדבי זק"א", אמר ר' נחמן הולצברג בתום ביקורו במשרדי זק"א.

זוהו 2 יהודים בין הרוגי השריפה במועדון ברוסיה

בידוק ותיאום, קיבל הרב דייטש מהגורמים המוסמכים את רשימת כל הנספים, ולאחר בדיקה מעמיקה עם רשימות הקהילה היהודית בפרם, נודע גודל האסון, כאשר ישנם שני יהודים בין ההרוגים. רבה של פרם, בתיאום עם הגורמים האחראיים במקום, נפגש עם המשפחות לעודד את רוחם ולעמוד לצדם בשעתם הקשה.

לאחר פעילות מואצת של 'חסד של אמת' ניתן היה לקיים את שתי ההלוויות בהשתתפותם של בני הקהילה היהודית בפרם, המבכים יחד עם כל יהודי רוסיה את הטרגדיה הגדולה.

כוחות הצלה מחוץ למועדון ההרוס (צילום: רויטרס)

רמת הבטיחות באש ברוסיה נחשבת נמוכה יחסית, ושריפות גובות את חייהם של כ-18 אלף בני אדם במדינה מדי שנה. במרס 2007 נהרגו עשרה בני אדם לאחר שמופע שהציג פעלולי אש יצא מכלל שליטה במועדון במוסקבה. בפברואר 2008, שריפה במועדון לילה בעיר אומסק גבתה את חייהם של ארבעה בני אדם. ■

יהודי רוסיה, והציע את עזרתו ושיתוף הפעולה לכל תחום שיצטרכו בעקבות האסון. רק ביום ראשון בערב, לאחר

למשפחות הנספים. רבה של רוסיה הגר"ב לאזאר שליט"א, שיגר למושל מחוז פרם מכתב ניחומים בשם

הותר לפרסום שמות 112 ההרוגים, באסון המסעדה בפרם שברוסיה לפני כמה ימים, כאשר דליקה גדולה כילתה תוך דקות ספורות מועדון במרכז העיר, שגרם לשריפת וחניקת מאה ושנים-עשר איש, בעיקר צעירים.

אמצעי תקשורת ברוסיה דיווחו כי הפיצוץ, שאירע סמוך לשעה 23:15, גבה את חייהם של 112 בני אדם. 160 נוספים נפצעו. סוכנות הידיעות RIA-Novosti דיווחה כי 85 מהפצועים נמצאים במצב קריטי וכי 61 מהם מחוברים למכונות הנשמה. בטלוויזיה הממלכתית נראו שורות של גופות חרוכות מחוץ למועדון, בזמן שבמקום ירד שלג קל.

רוב הקורבנות נפגעו משאיפת עשן, מכוויות ובמהלך המנוסה מהמבנה שהחל לבעור במהירות. כוחות הצלה גדולים הוזעקו למקום וכבאים הצליחו להשתלט על הלהבות.

מייד במוצאי שבת, ביקר במוקד החרום שהקימה העירייה במקום, רבה של פרם ושליח חב"ד הרב זלמן דייטש, כדי לבדוק ולעמוד מקרוב על הסיוע

כוחות הצלה מחוץ למועדון ההרוס (צילום: רויטרס)

ניצן בן ה-8 נמצא בריא ושלם

לאחר שעות של חיפושים בהם השתתפו יותר מאלף מתנדבים וכוחות ביטחון, נמצא ליד חוות שער הגיא ניצן כהן בן ה-8 שהלך לאיבוד בטיול עם משפחתו.

בתום שעות של חיפושים, אותר הילד ניצן כהן, בן ה-8, כשהוא בריא ושלם בעודו הולך על שביל ביער סמוך לחוות שער הגיא בירושלים. במשך שעות חיפשו יותר מאלף שוטרים, כבאים, חיילים ובהם מאות מתנדבי זק"א מכל רחבי הארץ. אחר כהן, הלוקה ממוגבלות רפואית, שהלך לאיבוד במהלך טיול משפחתי בשמורת המסרק בהרי ירושלים. אחת מקבוצות המתנדבים מצאה את כהן הולך בשביל ללא נעליים. הוא נבדק על ידי חובשי זק"א ונמצא בריא. המתנדבים שהתאספו באזור החיפושים פרצו בריקוד ובשירה.

במהלך החיפושים הארוכים הגיע לאזור מפקד מחוז ירושלים, אהרון פרנקו, ועדכן: "אנחנו נמצאים במרוץ נגד הזמן. למעלה מתשע שעות עברו כבר מאז ההיעדרות של ניצן. החשכה מקשה עלינו, השטח סבוך מאוד, אבל למעלה מ-1,500 מחפשים

עושים מאמץ גדול כדי למצוא אותו. הזמן הארוך שעבר מדאיג אותנו מאוד, וגם מזג האוויר שצפוי להיות גשום". כאמור, ניצן כהן נמצא בריא ושלם באזור החיפושים.

הילד נעלם אתמול (רביעי) סמוך לשעה 13:30 אך לדברי מפקד המחוז, "המשטרה קיבלה את ההודעה על היעלמותו של הילד רק ב-15:30, ויכול להיות שהילד הלך ברגל למרחק רב בשעות שחלפו מאז שנעלם". ניצב פרנקו הסביר את ההודעה המאוחרת בכך ש"המשפחה מכירה את הבן שלה והם חשבו שהם יוכלו למצוא אותו לבד.

חשבנו להפעיל תאורה מלמעלה אבל אנחנו חוששים שזה יבהיל את הילד".

בני המשפחה, תושבי עפרה, הגיעו לאזור בצהריים וחנו בכניסה לדרך בורמה סמוך למושב בית מאיר. הם יצאו לטייל כאשר הילדים התקדמו בשביל לפנייהם. כעבור מספר דקות חזרו הילדים אחורה להוריהם בכדי לשתות מים, ואז גילו שניצן לא נמצא.

שלמה כהן, אביו של ניצן, אמר כי בנו נעלם זמן קצר לאחר שהמשפחה החלה את הטיול. לדבריו, ניצן נעלם "בשבריר שנייה שבו לא שמנו לב, לא יצרנו

אתו קשר עין". המשטרה הקימה חדר פיקוד קדמי במושב בית מאיר ואלה הצטרפו כבאים עם כלי רכב בעלי זרקורים, יחידות כלבנים של צה"ל ומאות מתנדבי זק"א.

ארגון זק"א בפיקודם של מפקד האיתור וחילוץ של זק"א חיים אוטמזגין, המפקדים: בן ציון אוירינג, מאיר אקר, מכלה גוטיון, משה הולצמן, שמואל סגל, שי אלמקייס הקים חפ"ק במקום, אשר הפעיל את מאות מתנדבי זק"א שהגיעו בהמוניהם מכל הארץ, והתפרסו לכל אורך הגזרה, כמו כן השתתפו בחיפושים 'יחידת הכלבנים' ו'יחידת הג'יפים' של זק"א, למעלה מחמישים ג'יפים גיוסו למבצע החיפושים, סרקו ונכנסו לכל שביל ושביל. ארגון זק"א אף הפעיל במבצע החיפושים אמצעי תאורה מיוחדים אשר סייעו רבות לכוחות בשטח.

כאמור, סוף טוב הכל טוב, בריקוד ובשירת 'על הניסים' סיימו מאות המתנדבים את מבצע החיפושים המוצלח. ■

מי חטף את גופת רה"מ הקפריסאי לשעבר?

דמות יוונית אורתודוקסית. פאפאדופולוס כיהן כראש ממשלת קפריסין בין השנים 2003 ל-2008. הוא נפטר לפני כשנה מסרטן הריאות, כשהוא בן 74. בזמן כהונתו הוא נחשב למנהיג אהוד, במיוחד על ידי התושבים היוונים של המדינה, לאחר שהתנגד לתוכנית חלוקת האי של האו"ם. ■

הבחין בחלקה שהושחתה, שכל מה שנותר בה הוא כובע קסקט. הוא הזעיק את המשטרה שפתחה בחקירת האירוע.

מהמשטרה המקומית נמסר כי המניע של חוטפי הגופה אינו ידוע, אך ללא ספק נעשה מאמץ עילאי לשדוד את שרידיו של ראש הממשלה, שהונחו תחת מצבה כבדה. עוד נמסר כי במקום הושאר פסל קטן, של

פאפאדופולוס.

האלמונים הגיעו לפנות בוקר לבית הקברות המכובד, חפרו בחלקת הקבר של ראש הממשלה המנוח ורוקנו את ארון הקבורה. אף אדם או שומר שהיה במקום לא הבחין במעשיהם, אחד משומרי הראש לשעבר של פאפאדופולוס הוא זה שהבחין לראשונה במעשה הוונדליזם. כשהגיע לבית הקברות, הוא

קפריסין בהלם: אלמונים פרצו לקברו של ראש הממשלה לשעבר, טאסוס פאפאדופולוס, ושדדו את שרידי גופתו. הסיבה למעשה הוונדליזם החמור אינה ברורה בשלב זה, והמשטרה פתחה בחקירה. תושבי האי כולו הוכו בתדהמה לאחר פרסום המקרה באמצעי התקשורת המקומיים, המתרחש בדיוק יממה לפני יום השנה למותו של

פרופ' היס מודה: קצרת איברים

חתמנו על העובדה שאנחנו מסכימים אך ורק לנתיחה, לא צעד אחד מעבר לזה". בסופו של דבר, לאחר שהוחלט כי היס לא יועמד לדין פלילי, החליטו בני המשפחה לתבוע את פרופ' היס, משרד הבריאות וצה"ל, בהליך אזרחי.

משרד הבריאות: הנהלים לא היו ברורים

משרד הבריאות מסר בתגובה: "פעילות קציר האיברים להשתלה הייתה ידועה לנו ונעשתה באישורנו. הנהלים באותה עת בעניין הזה לא היו ברורים. ככלל איברים להשתלה נלקחים מאנשים שהביעו עוד בחייהם הסכמה לתרומת איברים. השימוש באברים להשתלה ללא הסכמה - לא נעשה בכלל. בעבר היה דיון אצל היועץ המשפטי לממשלה שקבע שתרגול על גופות לא ייעשה ללא הסכמת המשפחה. מאז דו"ח ועדת סגלסון שעסקה בעניין וקביעת היועץ המשפטי לממשלה לא מתבצעים תרגולים כאלה ללא הסכמת המשפחות. המשטרה שבדקה את כל ההיבטים של פעילות זו לא מצאה לנכון לפתוח בהליכים כלשהם כנגד מי מהמעורבים. למעלה מעשר שנים מתבצעת עבודת המכון עפ"י החוקים ובכפוף לכללי האתיקה המוסר וההלכה".

תגובתם של פרופסור יהודה היס, המכון לרפואה משפטית וביה"ח 'אסף הרופא':

"מדובר באירועים שהתרחשו לפני זמן רב, עוד לפני העברת האחריות על המכון לידי המרכז הרפואי 'אסף הרופא'. הוועדות שבדקו את הנושאים המוזכרים, קבעו שמדובר בכשלים ניהוליים בלבד, אך בהמשך ישיר

מאששים את הסיפור שלא נגמר בקרניות. בהמשך סיפק הפרופסור חלקי עור לבתי חולים ולצה"ל. שום דבר לא היה חוקי. הורי נפטרים שעסקו ברפואה גילו בכמה מקרים את קצירת האברים, ומעידים היום כי בשום שלב לא ביקש המכון את הסכמתם.

אריה אלדד: פעלנו על פי החוק

תא"ל במילואים ד"ר אריה אלדד, לשעבר קצין רפואה ראשי וח"כ דהיום, היה אחד מראשי הפרויקט, שמסגרתו גייס צה"ל רופאים רבים לשירות מילואים במכון לרפואה משפטית. "צה"ל פנה אל המכון וביקש אספקה של עור, שימש בעיקר למקרה אסון. פעלנו על פי החוק, שהוא מפורש לחלוטין, וביקשנו את רשותן של המשפחות שגופות יקיריהן הגיעו אלינו. במידה והמשפחות הסכימו שניטול עור או איברים אחרים מהגופות, אז נטלנו, ובמידה ששללו, אז לא נגענו בגופות". סיפר על ההליך.

כנראה שלאחר סיום תפקידו של אריה אלדד, השתנו מעט הנהלים. בשנת 1997 נהרג סמל זאב בוזגלו ז"ל, חייל בחטיבת גולני, בתאונת אימונים. אביו, ד"ר חיים בוזגלו, רופא ילדים במקצועו, הגיע לראות את הגופה לפני שהיא מובאת לקבורה. כאשר הגיע למכון, משהו בגופתו של בנו, נראה לו לא תקין. "אני רואה שפגעו בו, שהתאמונו עליו, קרוננו חתוך ובעיניו אין קרניות", סיפר, "אפילו אשתי, שהיא אינה רופאה, ראתה שהקרניות הוצאו מעיניו".

ד"ר בוזגלו אומר שהוצאת הקרניות והחיתוכים שבוצעו בגופתו של זאב בוזגלו היו מנוגדים לחוק, "זה לא שלא שאלו אותנו וחשבו שאמרנו שזה בסדר,

ערוץ 2 חשף חילול מחפיר של כבוד המת, שהתרחש בין כתליו של המכון לרפואה משפטית באבו כביר.

השמועות על מעשים הנעשים במחשכי המכון, ללא פיקוח וללא הסכמה, מסתובבות כבר שנים. שמועות על חלקי מח בצנצנות מחקר, על קרניות עיניים שהוצאו במרמה, ועל מעשים מהתחום האפור של החוק, גובו גם פה ושם בכתבות תחקיר בעיתונות.

אבל השבוע נחשפה בערוץ 2 הקלטה בקולו של ראש המכון, המוכיחה מעל כל ספק את אמיתות השמועות ואת נכונות המעשים המזוויעים. בקלטת שהקליטה לפני כעשור חוקרת אמריקנית שעבדה במכון, מגולל פרופ' היס את שיטות העבודה של המכון בראשותו, מאז 1988 עד שנת 2000.

על פי החוק, בישראל אסור לקצור אברים מן המת אם לא ניתן אישורה המפורש של משפחת המת.

פרופ' היס מספר בקלטת: "הסרנו את הקרניות, בתחילה היינו מסירים את גלגל העין כולו, אבל אז הבנו שיותר טוב להסיר רק את הקרנית", הוא מגולל. "כך אי-אפשר לדעת שעשינו משהו. סגרנו את העפעפיים בדבק, וכיסינו את האזור, כך אם אף אחד לא פתח את עיני המת, הדבר לא התגלה".

"היינו קוצרים איברים עבור תל השומר, שם היו לי חברים. בהמשך עשינו זאת גם עבור בתי חולים אחרים. עשינו הכל בחשאיות, שום דבר פורמאלי, החוק לא היה ברור בעניין הזה", אומר הפרופסור בפתיחות מפתיעה בהקלטה שהניח שלעולם לא תודלף.

עדויות של עובדים במקום,

למסקנותיהן איבד הפרופסור היס את תפקידו כמנהל המכון, וניהול המקום הועבר לידי המרכז הרפואי 'אסף הרופא'. פרופסור היס נשאר בתפקידו כרופא משפטי ראשי של המכון. במקביל גובשו נהלים בכל תחומי פעילותו של המכון לרפואה משפטית ומאז מתבצעות כל הפעילויות בו בהתאם לנהלים אלו".

תגובת צה"ל:

"דובר צה"ל מבקש לקבוע כי פעילות זו הסתיימה לפני כעשור ואיננה קיימת עוד".

חמאס:

לחקור את ישראל על גניבת איברים

ממשלת חמאס דורשת לחקור את ישראל בפרשת קצירת איברים מגופות של פלסטינים עבור חיילים ישראלים בעקבות שידור הכתבה ביומן שישי בערוץ 2 על הפעילות הבלתי חוקית שהתנהלה במכון הפתולוגי באבו כביר לפני יותר מעשור שנים.

יוסף ריזקה, היועץ הפוליטי של ראש ממשלת חמאס, קרא למדינות ערב, לארגון הוועידה האסלאמית ולארגוני זכויות האדם להעלות את סוגית "גניבת האיברים" ע"י ישראל במוסדות האו"ם ולהעמיד את ישראל לדין על הפרת החוק הבינלאומי. ■

חסד עם המתים

לדודי ישראל השתדלו תמיד לעשות חסד עם המתים, ובפרט כשמדובר בצנין של "חסד עם המת", אולם לא כל אחד מסוגל מחינה נפשית לעסוק פיזית בטיפול הנפטר, ולכן חיפשו לעשות חסדים שהוא לצורך המת. בספר "טובך יביצו" (ח"א להרה"ג ר' י. זילברשטיין שליט"א רבה של רמת אלחנן ב"ב) מביא שם מצעה נורא על הגאון הגדול ר' חיים סופר זצ"ל שחי בהונגריה, אותו גאון החליט לעשות "חסד עם המתים, ודאג לאותן נשמות של יהודים שנפטרו והלכו לעולמם בלי שיהיה מנין יהודים ליד מיטתם בעת הפטירה ואף אחד אינו אומר עליהם קדיש, וכך מצוטט דברי קדשו של הגאון בהקד' ספרו "קול סופר": "ואלכוך אשר הוציר רוחי מפני רבות בשנים שנתתי בלבי מאמר חז"ל "איבחו חסד עם המת" - זה חסד שזושים עם המתים, ונסיתי בצנאי שלא אוכל להיות מן הפוקדים פקידת כל אדם בעת הפרד הנשמה מהגוף, וביותר מן המתעסקים בטהרת הגוף, כאשר אדם לקבר יובל, כי טבעי רק והולש כי בא לי צעוף הי, ותמיד נכספה נפשי לעשות חסד עם המתים. על שעה במחשבותי שאוכל לעשות חסד עם המתים, המה נפשות צלולות ונלושות וצולקות אנשי הצבא ור"ה או היושבים בבית אסורים או המושלבים בבתי חולים רח"ל, אשר ארוך יצאה נשמתם בעת בא יום פקודתם בלי אנשים הצומדים לקראו שמו ישראל בעת צאת נפשו ונשמתם, קבאתי עלי לבכל יום ויום באשמורת הבוקר אחר שאברך "ברוך המחזיר נשמות לפלגים מתיים", אלמד משניות בצומק הציון וגם אלמד "קדיש דרבנן" בכל יום כאשר אתפלל בעשרה ולימודי יהיה באימה לכבוד המתים בכובע על ראשי ובקבץ עליון, לקיים "דע לפני מי אתה צומד", נשמות קדושות לרצ צמים בני אברהם יצחק ויעקב.

סגולה נפלאה מהחיד"א להביאנו מכל פלגים רעים

אל הגאון ר' יצחק זילברשטיין רבה של רמת אלחנן ב"ב נגש פום אדם שמקום עבודתו הוא באזור שבו יש אירועי פיגוע ימי רבים, וגם בקיטרויו של הצבא מוגדר המקום כמוצד אפורנות, ושוטא האם יש באמתחתו איזו סגולה כלשהי שתגן עליו מפני פלגים רעים. הרב שליט"א הוציא לו את הספר "שיומי ברבה" של החיד"א ובו קטע מרתק שיצנה על שאלתו. שם כותב החיד"א שבזמן ה' "ויקהל משה" היה סיפור עם שז אחד שהטיח חיתתו על בני הציר וכאשר באו לשאול את הגאון מהוא מה הדרך היעילה להגן על עצמם, השיב להם שאין שמירה טובה יותר כמו אמירת קדיש על מזמורי תהלים, ומוסיק צ"ב הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, מה שהיה טוב בזמן ה' "ויקהל משה" טוב גם בזמננו אלא שאנחנו נוסף ונאמר שכיון שהקדיש פותח במילים "יתגדל ויתקדש שמייה רבה" והרי אין לך קידוש שם שמים מהבאתם של צוד יהודים לשיעורי תורה בביהמ"ד, א"כ אדם שיצעה מאחל כיוון זה וישפיע על שכנו ומכריו לבוא ונעמוד, ולכה שהסגולה היא של הקדיש שיאמר אחרי הימוד תגן עליו מפני כלן מרעין בישינ.

(ספר "ענינו לשבח" פרשת ויצא)

הרבה אנשים טובים היו רוצים מאד לעסוק בעבודת הקודש "חסד עם המת" אולם לא כל אחד מסוגל מחינה נפשית לעסוק פיזית בטיפול הנפטר, ובפרט לא להיחשף למראות קשות כפי שאנו אנשי זקא נחשפים מדי יום. למדנו מהסיפור הראשון שיש צוד דרכים שכל אחד יכול לעשות בשביל "כבוד המת"

מאיר אקצרי - אחראי מתנדבים מחול י-ם

אחרי הודיע אלוקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך (מקץ מא-לט)

רוצה בוודאות והוא בא לקחתו...ה"סטייפלער" רמז לו בידיו כבר אמרתי 'המפיל'... אסור לי לדבר...החזו"א בא במבוכה: מה יעשה כעת? אז רמז לו שוב ס"סטייפלער": אני אשכב ואירדם לפרק זמן כדי שלא תהיה ברכת "המפיל" לבטלה, ואח"כ אתה תעיר אותי ונלך...ואכן כך היה: שליטתו הגדולה של ה"סטייפלער" על כוחות הנפש שלו עמדה לו. הוא נרדם חיש קל. החזו"א העירו ו...השידוך יצא לפועל.

שימו לב עד לאן מגיעה יראת השמים של הצדיקים. לכן אנו צריכים לומר לעצמנו מתי יגיעו מעשי למעשי אבותיי. על הרב מפוניבז זצ"ל, מסופר כי סבל לעת זקנותו בכאבי שנים חזקים. בצר לו פנה לרופא מומחה בתחום זה. הרופא בדקו והמליץ לו לעקור את כל השניים, "זהו האמצעי היחיד המסוגל להקל את סבלו של הרב" אמר. שמע זאת הרב' והוא סרב בכל תוקף. כששאלוהו אודות סירובו הוא נימק זאת: "מצפים אנו לביאת משיח צדקנו ולבנין בית המקדש בכל יום ובכל שעה. ואני כהן הנני, אז רצוני לשרת בבית המקדש. וידוע שיש מצווה מפורשת שלא יעבוד במקדש כהן בעל מום קבוע, אם יעקרו שיני - אהיה בעל מום, הפסול לעבודת בית המקדש, אם כך מוטב לי אפוא לסבול כאבים קשים ומרים מלוותר על הזכות שנפלה בחלקי!"

סח רבי שמחה זיסל מקלם: מסתבר שגם פרעה הבין, כי אדם שמחונן ביראת שמים אמיתית, הריהו ממילא גם חכם ונבון בכל...

מסופר על ה"סטייפלער" ז"ל, שהיה סובל מאיזה ליקוי בשמיעתו בימי בחרותו. כשפגש אותו ה"חזון איש", התרשם מאישיותו מאוד. הוא פנה אל אחותו להציע לה להינשא לו. כששמעה האחות שיש לו ליקוי בשמיעה, החלה להסס. היא טענה לאחיה: "למה לי לקחת בחור עם איזה ליקוי, הלא אוכל למצוא בחורים טובים מאוד שאין להם שום ליקוי?" ענה לה החזו"א: "דעי לך, אני רואה עליו שהוא יהיה מגדולי ישראל. אולי הוא קצת לא שומע טוב, אבל כל העולם ישמע עליו טוב טוב..." האחות שמעה לעת אחיה שהיה מגדולי הדור באותה תקופה והסכימה להיפגש. קבעו מועד, שבו יבוא החזו"א לקחת את הבחור. ויהי בהגיע היום, ה"סטייפלער" ישב שוקד על התורה כהרגלו, וחיכה לחזו"א שיבוא, כפי שסוכם. השעות נקפו, והוא לא הגיע. ה"סטייפלער" סיים את הלימוד ופנה לישון, הוא אמר כהרגלו את קריאת-שמע וברכת "המפיל" בכוונה גדולה והתכוון לעלות על מיטתו... והנה דפיקה בדלת. החזו"א הגיע לקחתו... הוא סיפר שברגע האחרון היססה אחותו שוב, והם ישבו לדבר יחד. עכשיו היא

הלכה למעשה

הרב יעקב רוז'ה - יו"ר ועד רבני זק"א

איסור להניח תמונת אדם על מצבה

על קבר המת. דהרי אנו מצווין על פי התורה לחוש על כבוד המת, כמו דאיתא בברכות ובשולחן ערוך בכמה דוכתי, ואם מעמידין על קברו דבר שאסור ואין רשאים להתפלל שם, הוי ביזוי המת. ואם כן חובה למחות וכל שכן, שהרי בית הקברות הוא כמו חצר השותפין, ובחצר השותפין אין רשאים להעמיד דבר שהשותף מקפיד עליו ואם כן בוודאי יש בבית הקברות ההוא אנשים שהיו חייהם בדרכי התורה ובוודאי לא ניחא להקברים אשר הם שם קרובים ושכנים לקבר ההוא."

וסיים שם: "ואסור לעשות כן על פי דיני התורה ובוודאי אנו מחוייבין למחות למי שרוצה לעשות נגד דת של תורה ולבזות המת ושאר המתים"

ג. בספר חיים וברכה למשמרת שלום (אות מ' פ"ד) הוסיף: "ובפרט על בית הקברות, שמתפללין שם נגדו, בודאי אסור לצייר תמונת הנפטר על המצבה בצבע אף שאין בו ממש אינו בולט כלל"

ד. כתב בספר בית לחם יהודה (סימן שנא), שאסור לשנות שום דבר ממנהג שעושים למתים, ושיש סכנה בדבר.

א. בשו"ת חתם סופר (חלק ו - ליקוטים סימן ד) מופיעה השאלה הבאה: "אודות דבר שלא כהוגן שהעמידו צורת אדם בולטת על מצבת קבר ישראל"

והרב השואל אסר ונימק את האיסור: "שמצבת קבורת מתים דומה לבית הכנסת הואיל ורגילים להתפלל שם בעד החיים כנהוג", והשיב לו החתם סופר: "יפה כיון והדין עמו" והוסיף על כך: "ועל כל פנים יש לאסור להתפלל על קבר זה דנראה כמשתחוה לו",

וסיים שם: "אם כן לכל הפחות ראוי לפרסם ולאסור להתפלל על קברים הללו ויהיה זה גנאי ובזיון להקבורה... מכ"ש הכא כיעור וגנאי להמת הוא. ולכבוד זכות לנשמת המת יחשב אם ישמעו ויאזינו להסיר משם הכיעור ההוא". ועוד כתב: "ומעתה מאחר שאסור כן בבית ובשדה, כל שכן להעמידו על מצבת אבן שעל קבר שידוע שמחוק האמורים בזמנינו להעמיד צורת נעבדיהם על ראש קברם פשיטא, על כן מכאן והלאה יש למנוע בכל כח ועוז. והעבר, אם אפשר להסירו לגמרי בלי מחלוקת הרי זה טוב ואם לאו, לכל הפחות יפחשו צורתו בדבר הניכר להדיא",

ב. בשו"ת מהר"ם שיק (יורה דעה קע) נשאל באותו נושא, וכתב בין השאר על כך: "אסור להעמיד המצבה הנ"ל

מילון של מתנדב

בנימין הרנות

האל"ף בי"ת של אפי שטרן

עבודת קודש

"בכל סיפור ביטחוני כמו תאונת דרכים קשה וכדומה, יוצא לי לשלב בין התנדבותי בגופי החירום לעבודתי בעירייה. לפני למעלה משנה אירעה תאונת דרכים קשה בצומת רנטיס, כאשר משפחה מהעיר ששבה מחתונת הבת הייתה מעורבת בתאונת דרכים קשה. הוזעקתי למקום כמתנדב זק"א ומד"א, ותוך כדי הטיפול זיהיתי את הנפגעים ותפקדתי גם כמנהל מוקד עירוני והזעקתי למקום את ראש העיר וגורמי העירייה השונים כמו מחלקת רווחה וכדומה".

קידוש ה'

"היה זה לפני שנים אחדות בצומת כביש 471. משאית התהפכה שם על כלי רכב ושלושה בני אדם נהרגו בתאונה. באחד הרכבים זיהיתי שניים מתושבי העיר שאני מכיר היטב. אחד מהם היה הרוג וחששנו גם לגורלו של השני, איש חסד ידוע בעיר. מדובר בידיד קרוב וליווייתי אותו ואת משפחתו עוד ימים ארוכים. אחרי שהשתקם בנס, אותו תושב מספר את סיפורו המדהים לפני פצועים ומחזק אותם. לפני חודש, למשל, נפגע צעיר תושב העיר בתאונת דרכים ומאז הוא שוכב מחוסר הכרה. אותו איש חסד מלווה את המשפחה על כל צעד ושעל, ומראה כי יש צאצאים לקידוש ה' הראשוני שאנחנו גרמנו לו מיד אחרי התאונה".

תאונות (1)

"מאז שנפתח כביש 6, חלה באזורנו עליה חדה במספר התאונות הקשות. פעמים רבות כשאני מוזעק לתאונה אני בתחושה של 'בסרט הזה כבר הייתי'. במשך שנים גלגלו מע"צ וחברת דרך ארץ את האחריות לכביש 444, וסרובם להשקיע בתשתיות עלו בחיי אדם. לאחר התאונה הקטלנית האחרונה בה נהרג אב החתן שהסיע את הכלה ובני משפחתה, הופעתי בועדת הכספים של הכנסת ביוזמת ח"כ הרב משה גפני, ואחרי הדיון הזה הורה שר התחבורה על הקמת גדר הפרדה בין נתיבי הכביש. בעקבות הקמת הגדר ירדה כמות התאונות בכביש בצורה דרסטית".

תאונות (2)

"התאונה שאני זוכר יותר מכל היא התאונה בה נהרג תושב העיר ונפצע קשה איש חסד מהעיר. נסעתי ברכב מאחור וראיתי את התאונה מתרחשת לנגד עיני. לא אשכח את התאונה. אחרי כמה שניות התעשתי, הוצאתי תיק רפואי ופעלתי כמו רובוט. בהתחילה לא ידעתי מי ברכב, אבל כשזיהיתי אותם לא נתתי לרגש להכהות אותי. רק אחרי הטיפול הראשוני הבנתי רגשית מה קורה פה והמשכתי ללוות את הפצוע ומשפחתו זמן רב".

אח

"אחי, אבי שטרן, מתנדב גם הוא בזק"א ובמד"א באלעד. אחרי שמוניתי למנהל מוקד הביטחון העירוני, אחי החליף אותי בתפקיד כמנהל המוקד הרפואי. שנינו נפגשים פעמים רבות עם חולים, ולא אחת קורה שאנו מוזעקים למקרה מוות וכבר יודעים ממה נפטר אותו אדם. ככה זה כשאנו מכירים את כל המטריה הרפואית בעיר".

בלבול

"זה כל הזמן קורה, אבל גם אני וגם אחי עוזרים לאנשים, מבלי לבדוק האם הוא פנה לאבי או לאפי. היו מקרים שטלפנו אלי והגיעו אליו ולהיפך. באחד המקרים, בשלוש לפנות בוקר, קיבלתי טלפון והתברר כי רצו את אחי שהוא מנהל המוקד הרפואי. היה זה אדם מבוגר שנכדו שעמד לצאת לטיסה בעוד שעתים לא חש בטוב. על פי מה שמסר לי, הבנתי שהנכד התייבש ומיהרתי אליו עם תיק עזרה ראשונה. חיברתי לנכד עירוי ונוזלים ומצבו החל להשתפר. כיוון שהיה אמור להספיק את הטיסה, לקחתי אותו ברכבי לנתב"ג, שם כבר הנחתי את הצוות על האיש וכל הסידורים הטכניים נעשו במהירות. הוא הגיע מהטיפול הישר אל המטוס וטס בשלום לארה"ב".

חסד של אמת

"האירוע הראשון בו נכחתי כאיש זק"א, היה פיגוע בצומת פה לפני כמה שנים. זה היה אחד הפיגועים הקשים עם 17 הרוגים. היה זה בשעת בוקר ושהייתי באזור. מיד כששמעתי את הפיצוץ מיהרתי למקום. אז עוד לא ידעתי עזרה ראשונה וכאיש זק"א הייתי מעט חסר אונים ברגע הראשון. בעקבות האירוע הבנתי את החשיבות ולמדתי עזרה ראשונה".

מוקד 108

"מוקד חירום וביטחון העירוני באלעד. אנחנו מטפלים בכל פניות התושבים בענייני ביטחון וסדר מוניציפאלי, ומדובר ב-30 אלף פניות בשנה. המוקד אחראי על כל מצלמות האבטחה בעיר ומשתף פעולה עם מחלקת הביטחון העירונית. במשך שנים הייתי מנהל המוקד הרפואי בעיר ותושבים רבים פנו אלי, גם מתוקף תפקידי כיו"ר זק"א ומד"א בעיר, כדי שאסייע בנושאים שונים. לשמחתי ראש העיר הקודם, צביקה כהן, הבין את הצורך והבין שהתפקיד מתאים לי. למעשה, מה שעשיתי אז בהתנדבות אני עושה היום כמקצוע".

על המתנדב:

ר' אפי שטרן הוא מפקד זק"א באלעד ויו"ר מד"א בעיר. ביום-יום הוא מחזיק בתפקיד מנהל המוקד העירוני של עיריית אלעד.

תאונה קטלנית, רוכב אופניים נהרג בכביש החוף בצפון

צילום: יוסי ימפל

חיפושים אחר ילד בן 8 בהרי ירושלים

צילום: פני רוזן

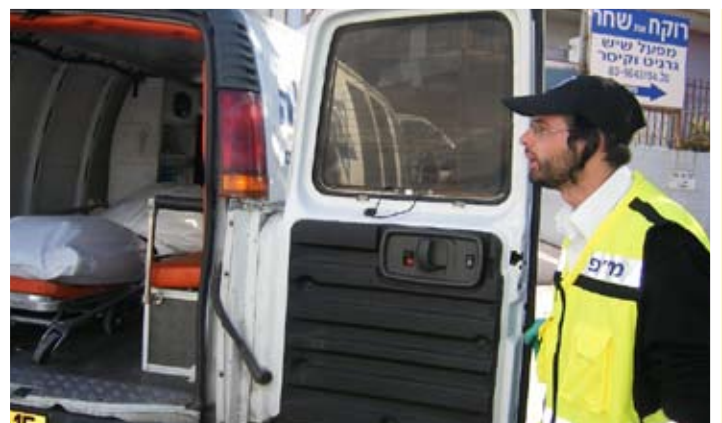
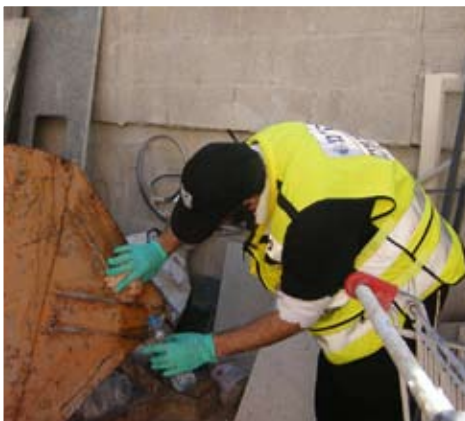
תאונה קטלנית בגבעתיים אישה נהרגה

צילום: אלכס דוד

רצח בראשל"צ, גופת גבר נמצאה עם סימני אלימות

צילום: אליהו הברמן

מופע הצדעה לארגון זק"א ולארגון יאנג ישראל בניו יורק

צילום: אברומי ברג

מוקד 1220
זק"א

-אירועי השבוע-

במהלך השבועיים האחרונים טיפלו מתנדבי זק"א ב-27 מקרי חסד של אמת. ביניהם: 5 הרוגים בתאונות דרכים, בהם:

הרוג ברכב שעלה באש כתוצאה מתאונה בצומת כרכור

הולך רגל שנהרג מפגיעת רכב בכביש מעומר לכיוון שורש בנגב

רוכב אופניים שנהרג מפגיעת אמבולנס זק"א ומשאית בכביש החוף סמוך לזכרון יעקב

הולך רגל שנהרג מפגיעת רכב בכביש 75 סמוך לצומת אלונים

הרוג בתאונה חזיתית בכביש 70 סמוך לצומת בית העמק

10 מקרי התאבדות, בהם: 5 בתליה, 4 בירי ואדם שהתאבד על פסי הרכבת בדרך גד ברחובות

4 מקרי רצח

מקרה טביעה, אדם שטבע למוות בבריכה בכפר גלעדי

3 מקרי מוות עריסה

נפילה מגובה, אדם שנפל מגובה בשד! ניצן בנתניה

3 מקרי מוות בלתי טבעיים

דובר זק"א מוטי בוקצין מדליק נרות חנוכה בערב הצדעה לארגון

צילום: אברומי ברג

ברכות ואיחולים

ברכת מצל טוב
אמפקד צוות באר
שב
משה זיקשטיין
צהרובת הנב

ברכת מצל טוב
אמתצב
איתיאל גלפנצ
צוות ירושלים
אאחוסו

חיילי לאיתור נצדחים -
חיפושים אחר בת 12
באלור תל אביב, נמצאה
כזכור זמן קצר

חיילי לאיתור נצדחים - מאות מתנדבים
מכל רחבי הארץ יחד עם יחידת
הג'יפים, הכבאנים ויחידת החילוץ,
השתתפו בחיפושים אחר ילד בן 8
שנצד באלור יצה בוחמה, סמוך לבית
מאיר בפרברי ירושלים. הילד נמצא
לאחר מס' שעות, סמוך לאלור החיפושים
כשהוא במצב טוב.

חיילי לאיתור נצדחים
-חיפושים אחר חולת
אכזרייהר בב"ב, נמצאה
כשהיא במצב טוב לאחר
זמן קצר של חיפושים

חיילי לאיתור נצדחים
חיפושים אחר ילדה בת 10
בחורשה סמוך לפתח תקווה,
נמצאה כשהיא בהיאה ושלמה
לאחר זמן קצר של חיפושים

החמ' המשפטית השיגה
ויתור נתיחה לגופת חוסה
שנמצא אלא רוח חיים בבית
שצר מנשה

**כוס תנחומים
למתנדב אלי ביר - ירושלים
בפטירת אביו**

ניוזק"א

יו"ל ע"י

זק"א

איתור חילוצ והצלה

יו"ר ועד הרבנים: הרב יעקב רוז'ה
יו"ר: יהודה משי זהב
מנכ"ל: ארליה צור
דובר: מוטי בוקצין

יפו 234 ת.ד. 36060
ירושלים 34386
טל: 02-5015120
פקס: 02-5015121
www.zaka.org.il
moti@zaka.org.il

לקבלת העלון שלחו מייל ל:
zaka@013.net.il